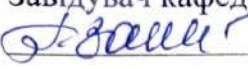

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри, професор
 Галина ЗАПША

«28» серпня 2025 р.

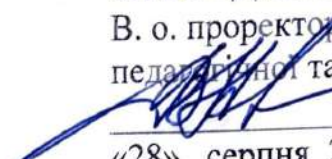
«ПОГОДЖЕНО»

В.о. декана факультету економіки
та управління

 Аркадій ТОПОВ
«28» серпня 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В. о. проректора з науково-
педагогічної та методичної роботи

 Вячеслав СЕДОВ
«28» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОП 05 ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

07 «Управління та адміністрування»
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

073 «Менеджмент»
(код та найменування спеціальності)

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА
ПРОГРАМА**

Менеджмент
(назва освітньої програми)

СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ

Факультет економіки та управління
(факультет, інститут)

Робоча програма освітнього компонента «Операційний менеджмент» для здобувачів за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Розробник програми: Ганна ДІДУР, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту

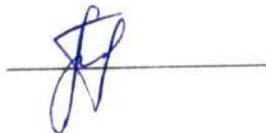
Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри менеджменту
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри
менеджменту

Галина ЗАПША

Гарант освітньої програми

Ганна ДІДУР

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма здобувача вищої освіти	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	заочна форма навчання /за скороченим терміном
Кількість кредитів – денне – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язковий	
	Спеціальність 073 «Менеджмент»		
Змістових модулів – 2	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Рік підготовки	
		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання курсова робота (КР) (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		6-й	5-й, /6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи здобувача – 5	Освітня програма «Менеджмент»	Лекції	
		30 год.	8 год./ 2 год.
		Практичні, семінарські	
		44 год.	2 год./ 6 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		76 год.	132 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Курсова робота	
		Вид контролю:	
		іспит	іспит

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 74/76 (49,3%)

для заочної форми навчання – 18/132 (12%)

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Операційний менеджмент» відноситься до складу обов'язкових освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент». **Передумовами** для вивчення освітнього компонента є формування у здобувачів компетентності у сфері статистики, економіки та фінансів підприємства, соціальної відповідальності бізнесу, менеджменту.

Головною метою викладання освітнього компонента є формування у здобувачів компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів управління основною діяльністю підприємств та умінь розроблення операційної стратегії, створення і використання галузевих операційних підсистем як основи забезпечення досягнення місії організації.

У результаті вивчення освітнього компонента «Операційний менеджмент» здобувач повинен

Знати:

- основи та категорійний апарат операційного менеджменту;
- особливості операційного менеджменту на підприємствах різних галузей;
- принципи і методи планування і контролю за функціонуванням операційних систем різних видів;
- форми і методи організації основної діяльності підприємств.

Вміти:

- розробляти операційну стратегію підприємства; поточні і оперативні плани;
- аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, визначати перспективи розвитку організації;
- обґрунтовувати рішення стосовно створення операційної системи, підтримки належного режиму її поточного функціонування;
- приймати рішення щодо забезпечення якості результатів операційної діяльності організації;
- проектувати виробничі потужності підприємства;
- створювати і управляти запасами підприємства;
- управляти проектами в операційній діяльності підприємств;
- управляти матеріально-технічними ресурсами та закупками.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення освітнього компонента «Операційний менеджмент» у здобувача вищої освіти формуються:

інтегральна компетентність (ІК):

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

загальні компетентності (ЗК):

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК4);

- знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності (ЗК5);

- здатність до проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК10);

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

- здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища (СК 2);

- вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними(СК 4);

- здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту (СК 5);

- здатність планувати діяльність організації та управляти часом (СК 8);

- здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації (СК 10);

- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління (СК 11);

- здатність аналізувати економічний, інноваційний, маркетинговий та експортний потенціал підприємства та розробляти напрями і інструментарій його розвитку з урахуванням галузевих особливостей(СК 16)

- здатність стратегічно мислити, формулювати бізнес-ідеї, управляти інвестиціями, організовувати власну підприємницьку діяльність в умовах ринкового ризику (СК 17).

Програмні результати вивчення освітнього компонента *«Операційний менеджмент»*:

- вміння демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень (ПРН 4);

- вміння описувати зміст функціональних сфер діяльності організації (ПРН5);

- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень (ПРН6);

- виявляти навички організаційного проектування (ПРН7);

- застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації (ПРН 8);

- навички щодо обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації (ПРН 10)

- оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації (ПРН12);

- виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера (ПРН17);

- демонструвати навички аналізу результативності функціонування системи управління підприємства, обґрунтування напрямів його перспективного розвитку з урахуванням галузевих особливостей (ПРН18);

- демонструвати навички розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень у сфері стратегічного та інвестиційного менеджменту в умовах невизначеності та ризику (ПРН19).

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма/за скороченим терміном						заочна форма/за скороченим терміном					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи операційного менеджменту												
Тема1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту	15	4	4			7	15	2				13
Тема 2. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи	15	4	4			7	15	2	2			11
Тема 3. Операційна система організації: поняття, склад та види	18	4	6			8	18					18
Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати	18	4	6			8	18	2	2			14
Разом за змістовим модулем 1	66	16	20			30	66	6	4			56
Змістовий модуль 2. Управління проектуванням та функціонуванням операційної системи												
Тема 1. Управління процесом проектування операційної системи	14	2	4			8	14	2	2			10
Тема 2. Управління поточним функціонуванням операційної системи	24	2	6			16	24	2				22
Тема 3. Основи управління проектами	18	4	6			8	18		2			16
Тема 4. Основи менеджменту якості	16	4	4			8	16					16
Тема 5. Управління результативністю операційної діяльності	12	2	4			6	12					12
Разом за змістовим модулем 2	84	14	24			46	84	4	4			76
Усього годин	150	30	44			76	150	10	8			132

5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

5.1. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи операційного менеджменту

Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту

Виробництво як процес перетворення ресурсів організації у вихідну продукцію. Об'єктивні закономірності управління виробництвом (операційною діяльністю).

Сутність операційної функції. Галузеві особливості операційної функції. Особливості операційної функції аграрного виробництва. Галузеві особливості операційної функції в аграрному секторі: сезонність, природно-кліматичні ризики, вплив біологічних факторів.

Категорія «операційна діяльність» та «виробнича діяльність» їх взаємозв'язок та розбіжність. Виробничий та операційний менеджмент: спільні та відмінні характеристики.

Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації. Взаємозв'язок операційного менеджменту з іншими функціональними видами менеджменту. Системний підхід в операційному менеджменті аграрних підприємств: інтеграція економічних, екологічних та соціальних цілей.

Особливості операційного менеджменту: цілі та основні завдання. Структура процесу реалізації операційного менеджменту. Функціональна характеристика операційного менеджменту.

Історичний розвиток операційного менеджменту: промислова революція, розвиток теорії менеджменту, розвиток науки менеджменту і систем.

Взаємозв'язок між категоріями «операційна функція», «операційний менеджер», «операційна система», «операційний процес» «операція».

Соціальна відповідальність та сталий розвиток операційної діяльності аграрних підприємств. Міжнародні тенденції операційного менеджменту у сільському господарстві та можливості адаптації для України.

Тема 2. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи.

Сутність операційної стратегії. Коло стратегічних питань, що вирішується у операційному менеджменті. Етапи розробки операційної стратегії. Виражена компетентність підприємства. Формування стратегії виробництва товару. Вплив життєвого циклу на операційну стратегію.

Розробка стратегії процесу. Типи процесів: сфокусований на процесі, сфокусований на продукті та процес, який повторюється. Порівняння стратегій процесів.

Особливості сфери послуг, які впливають на операційну стратегію. Особливості операційної стратегії в сфері послуг. Застосування «дерева рішень» у проектуванні товару або процесу.

Особливості формування операційної стратегії в аграрному виробництві з урахуванням сезонності, кліматичних ризиків та біологічних факторів.

Врахування принципів сталого розвитку при розробці операційної стратегії аграрного підприємства. Інтеграція екологічних, економічних та соціальних цілей у формування операційної стратегії. Оцінювання екологічних та соціальних наслідків операційної стратегії в сільському господарстві.

Тема 3. Операційна система організації: поняття, склад та види.

Сутність системного підходу до операційного менеджменту. Операційна система як об'єкт управління. Особливості та властивості операційної системи. Елементи операційної системи: підсистема забезпечення, трансформуюча підсистема та підсистема планування і контролю.

Класифікаційні підходи до операційних систем. Специфічні риси одиначної операційної системи. Особливості операційної системи серійного типу. Характеристика операційної системи масового виробництва. Операційна система з безперервним процесом як різновид операційної системи масового виробництва.

Рішення, що приймаються стосовно розробки і використання операційних систем.

Функціональна підсистема операційного менеджменту. Особливості аграрних операційних систем. Мета, завдання і зміст проектування операційних систем землеробства. Застосування інноваційних технологій та точного землеробства при проектуванні операційних систем аграрних підприємств.

Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати

Поняття операційної діяльності підприємства. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. Продукт (послуга) як результат операційної діяльності підприємства. Принципи організації та складність операційних процесів. Типи операційних процесів, їх ознаки. Особливості операційних процесів в аграрній сфері.

Організація операційного процесу у просторі: технологічний та предметний напрями спеціалізації. Організація операційного процесу в аграрній сфері. Галузеві особливості операційних процесів у сільському господарстві: сезонність, залежність від природно-кліматичних умов, використання біологічних ресурсів.

Поняття, структура та тривалість операційного циклу підприємства. Визначення тривалості операційного циклу підприємства. Особливості управління за фазами операційного циклу підприємства. Вплив екологічних та кліматичних ризиків на тривалість і структуру операційного циклу аграрного підприємства.

Ефективне управління природними та біологічними ресурсами як ключовими вхідними факторами операційної діяльності аграрних підприємств.

Особливості просторової організації операційних процесів в аграрній сфері: технологічна та предметна спеціалізація з урахуванням екологічної стійкості.

Інтеграція принципів сталого розвитку в управління операційними процесами аграрного виробництва.

Змістовий модуль 2. Управління проєктуванням та функціонуванням операційної системи

Тема 5. Управління процесом проєктування операційної системи

Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи. Склад критеріїв та факторів проектування операційної системи. Соціотехнічний підхід до розробки операцій. Відмінності у проектуванні продукту та послуги. Розгортання функції якості як можливість залучення споживача до операційного процесу. Сучасний рівень розвитку операційних систем. Інтеграція принципів сталого розвитку в процес проектування операційної системи: екологічна безпечність, енергоефективність, ресурсозбереження. Врахування міжнародних стандартів сталого виробництва при проектуванні операційної системи аграрного підприємства.

Необхідність рішень з просторової організації діяльності. Врахування кліматичних ризиків і природоохоронних вимог при просторовій організації діяльності аграрних підприємств. Проектування виробничих потужностей: аргументи на користь створення великих централізованих та невеликих децентралізованих підприємств. Проектування та місце розташування підприємства: фактори мікро- і макросередовища. Врахування екологічних та соціальних критеріїв при виборі місця розташування аграрного підприємства.

Розміщення обладнання та робочих місць для виробництва: поопераційне функціональне, потокове лінійне та фіксоване позиційне планування. Використання сучасних технологій і «зелених» рішень у плануванні розміщення обладнання та робочих місць в аграрному виробництві. Проектування робіт і нормування праці. Проектування робіт і нормування праці з урахуванням сезонності та змін інтенсивності операційних процесів у сільському господарстві.

Особливості проектування виробничих потужностей аграрних підприємств з урахуванням регіональної спеціалізації та логістичних можливостей.

Соціотехнічний підхід до проектування операційної системи в аграрному секторі: поєднання технологічної ефективності та розвитку людського потенціалу.

Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи

Довгострокове, середньострокове та короткострокове планування операцій, сукупне планування. Базові стратегії планування. Особливості довгострокового, середньострокового та короткострокового планування операцій в аграрному виробництві з урахуванням сезонності та біологічних циклів. Інтеграція принципів сталого розвитку у планування операцій: раціональне використання природних ресурсів, енергоефективність, зменшення втрат продукції.

Управління матеріально-технічним забезпеченням. Функції, завдання та основні вимоги до оперативного управління виробництвом. Зміст та фази оперативного управління. Види систем оперативного управління виробництвом. Організація диспетчеризації операційної діяльності. Управління матеріально-технічним забезпеченням аграрних підприємств з урахуванням локальних ресурсів та екологічних обмежень.

Контролювання операційного процесу. Контролювання якості сировини, матеріалів, товарів та послуг. Контролювання запасів.

Роль та завдання управління матеріальними ресурсами та запасами. Управлінські рішення в сфері управління запасами та пов'язаними з ними витратами. Особливості управління запасами залежного та незалежного попиту. Виштовхувальні та витягувальні системи. Управління запасами у сільському господарстві: залежний та незалежний попит, сезонність, застосування виштовхувальних та витягувальних систем. Оптимізація витрат на матеріальні ресурси та запаси в аграрних операційних системах.

Робоче середовище та умови праці, режим роботи. Розподіл та кооперація праці. Мотивація роботи. Основи нормування праці. Методи нормування праці та часу. Хронометраж. Організація робочого середовища та умов праці в сільському господарстві: безпека, ергономіка, сезонні особливості. Методи нормування праці в аграрному виробництві та використання хронометражу для підвищення ефективності. Роль мотивації, розподілу та кооперації праці в ефективному функціонуванні аграрної операційної системи.

Сучасні інформаційні технології в управлінні виробничими операціями організації. Управління інформаційними потоками в операційній системі. Використання сучасних інформаційних технологій та систем управління інформаційними потоками у аграрних операційних системах (ERP, цифрове землеробство, IoT-технології).

Тема 7. Основи управління проектами

Сутність проектного підходу до управління організацією. Значення та основні завдання в процесі управління проектами. Особливості застосування проектного підходу в аграрних підприємствах з урахуванням сезонності та біологічних циклів. Інтеграція цілей сталого розвитку у планування та реалізацію аграрних проектів (екологічна стійкість, ресурсозбереження, продовольча безпека).

Планування проектів. Поопераційний перелік робіт. Створення робочих графіків за допомогою діаграм Г. Гантта. Розклад проектів. Контроль проектів. Методи сітьового планування: переваги та недоліки. Техніка управління проектами методом оцінки та розгляду програми (PERT) та методом критичного шляху (CPM). Методи сітьового планування (PERT, CPM) в управлінні аграрними проектами: переваги та обмеження з урахуванням кліматичних ризиків. Сучасні цифрові інструменти в управлінні проектами.

Визначення критичних робіт і ресурсів у проектах аграрного виробництва. Використання діаграм Гантта для планування сезонних та багатofазних аграрних проектів.

Контроль виконання аграрних проектів: моніторинг ресурсів, строків та якості продукції. Розробка та оптимізація робочих графіків у багатопроцесних аграрних проектах. Оцінювання ризиків і невизначеності в аграрних проектах та застосування адаптивних рішень.

Тема 8. Основи менеджменту якості

Поняті значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг. Показники та методи їх оцінювання. Особливості оцінки та забезпечення якості сільськогосподарської продукції з урахуванням біологічних факторів і сезонності. Показники якості аграрної продукції та методи їх оцінювання в умовах органічного та інтенсивного виробництва.

Основні підходи до менеджменту якості. Планування якості. Організаційне забезпечення якості. Інструменти контролю якості. Моделі ділової досконалості підприємств: Європейського фонду менеджменту якості; японська модель Е.Демінга; модель М.Болдріджа в США; канадська та австралійська моделі досконалості. Національна модель якості України. Методика комплексної самооцінки підприємств. Методичні підходи до оцінки якості функціонування фірми. Критерії сприяння. Критерії результатів.

Розвиток програми забезпечення якості. Міжнародні стандарти ISO в системі управління підприємством. Міжнародна стандартизація. Система стандартів ISO сімейства 9000. Модель системного управління якістю. Елементи системи управління якістю за стандартом ISO 9000. Міжнародні стандарти на системи управління підприємством. Система екологічних стандартів ISO 14000. Система соціальної відповідальності підприємства SA 8000. Система стандартів соціальної звітності AA 1000. Система управління професійною безпекою і здоров'ям OHSAS 18000. Галузеві системи стандартів QS 9000, GMP, HACCP. Основні положення концепції TQM. Використання міжнародних стандартів ISO 9000, ISO 14000, SA 8000, HACCP у системі управління аграрними підприємствами. Особливості застосування концепції TQM у сільському господарстві для підвищення ефективності та якості продукції.

Тема 9. Управління результативністю операційної діяльності

Показники результативності функціонування виробничих та невиробничих операційних систем. Показники результативності операційних систем аграрних підприємств: продуктивність, ефективність використання ресурсів, якість продукції.

Продуктивність операційної діяльності як міра результативності операційного менеджменту. Комплексний підхід до питань продуктивності. Моделювання процесу управління продуктивністю операційної системи. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності. Шляхи підвищення її продуктивності. Продуктивність операційної діяльності як міра ефективності аграрного виробництва та операційного менеджменту. Комплексний підхід до оцінки продуктивності аграрних операційних систем з урахуванням економічних, екологічних та соціальних аспектів. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності в аграрному секторі: сезонність, кліматичні умови, біологічні цикли, технології. Шляхи підвищення продуктивності аграрних операційних систем: оптимізація процесів, інновації, цифровізація, раціональне використання ресурсів.

Реінжиніринг як інструмент підвищення ефективності бізнесу. Сутність реінжинірингу та його місце в процесі розвитку системи управління якістю. Методологія проведення реінжинірингу бізнес-процесів. Проблеми та перспективи використання реінжинірингу в системі управління підприємством. Реінжиніринг бізнесу на основі глобальних інформаційних технологій. Бенчмаркінг як інструмент конкурентного аналізу. Реінжиніринг бізнес-процесів в аграрних підприємствах як інструмент підвищення ефективності та якості продукції. Методологія проведення реінжинірингу аграрних бізнес-процесів із врахуванням екологічних та соціальних цілей. Використання глобальних інформаційних технологій для реінжинірингу та підвищення ефективності аграрного виробництва. Бенчмаркінг у сільському господарстві як інструмент конкурентного аналізу та обміну кращими практиками. Проблеми та перспективи застосування реінжинірингу та бенчмаркінгу в операційному менеджменті аграрних підприємств.

5.2 Теоретичний зміст освітнього компонента (курс лекцій)

Денна форма навчання

№ з/п	Змістовний модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи операційного менеджменту – 16 год	
1.1	Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації. (4 год) 1. Сутність операційного менеджменту. 2. Категорійний апарат операційного менеджменту 3. Особливості операційної функції аграрного виробництва 4. Історичний розвиток операційного менеджменту

1.2	<i>Операційна стратегія як основа проектування операційної системи (4 год)</i> 1. Коло стратегічних питань, що вирішується у операційному менеджменті. 2. Сутність та етапи розробки операційної стратегії 3. Виражена компетентність підприємства. 4. Формування стратегії виробництва товару. 5. Розробка стратегії процесу. 6. Особливості сфери послуг, які впливають на операційну стратегію. 7. Оцінювання екологічних та соціальних наслідків операційної стратегії в сільському господарстві.
1.3	<i>Операційна система організації: поняття, склад та види (4 год)</i> 1. Сутність системного підходу до операційного менеджменту. 2. Операційна система як об'єкт управління. 3. Особливості та властивості операційної системи. 4. Складові частини операційної системи: перероблююча підсистема, підсистема забезпечення та підсистема планування і контролю. 5. Класифікаційні підходи до операційних систем. 6. Виштовхуючі та витягуючі операційні системи. 7. Одиничні (проектні) системи Дрібносерійні системи. Системи масового виробництва. Системи з безперервним процесом.
1.4	<i>Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати (4 год)</i> 1. Поняття операційної діяльності підприємства. 2. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. 3. Товари (послуги) як результат операційної діяльності підприємства. 4. Принципи організації та складність операційних процесів. 5. Типи операційних процесів, їх ознаки. 6. Організація операційного процесу у просторі й часі. 7. Інтеграція принципів сталого розвитку в управління операційними процесами аграрного виробництва.
	Змістовий модуль 2. Управління проектуванням та функціонуванням операційної системи (14 год)
2.1	<i>Управління процесом проектування операційної системи (2 год)</i> 1. Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи. 2. Особливості розробки продукту та вибору технологічного процесу у виробничій сфері. 3. Проектування послуг 4. Соціотехнічний підхід до проектування операційної системи в аграрному секторі: поєднання технологічної ефективності та розвитку людського потенціалу. 5. Проектування виробничих потужностей. 6. Проектування робіт і нормування праці. 7. Врахування міжнародних стандартів сталого виробництва при проектуванні операційної системи аграрного підприємства.
2.2	<i>Управління поточним функціонуванням операційної системи (2 год)</i> 1. Суть та види планування в операційному менеджменті. 2. Управління матеріально-технічним забезпеченням. 3. Оперативне управління виробництвом. 4. Контроль за виконанням робіт. 5. Управління матеріально технічними ресурсами і запасами. 6. Оптимізація витрат на матеріальні ресурси та запаси в аграрних операційних системах. 7. Робоче середовище та умови праці, режим роботи.

2.3	Основи управління проектами (4 год) 1. Сутність проектного підходу до управління організацією. 2. Інтеграція цілей сталого розвитку у планування та реалізацію аграрних проектів 3. Життєвий цикл проекту. 4. Інструментарій проектного аналізу 5. Планування проектів. 6. Методи сітьового планування: переваги та недоліки. 7. Програмне забезпечення управління проектами
2.4	Основи менеджменту якості (4 год) 1. Поняття значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг. 2. Показники та методи їх оцінки. Нормативи якості товарів та послуг. 3. Загальний менеджмент якості (TQM). 4. Планування якості. 5. Організаційне забезпечення якості. 6. Особливості застосування концепції TQM у сільському господарстві для підвищення ефективності та якості продукції.
2.5	Управління результативністю операційної діяльності (2 год) 1. Показники результативності функціонування виробничих та невиробничих операційних систем. 2. Продуктивність операційної діяльності як міра результативності операційного менеджменту. 3. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності та шляхи її підвищення. 4. Проблеми та перспективи застосування реінжинірингу та бенчмаркінгу в операційному менеджменті аграрних підприємств.

Заочна форма навчання

№ з/п	Змістовний модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи операційного менеджменту – 6 год	
1.1	Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації. (4 год) 1. Сутність операційного менеджменту. 2. Категорійний апарат операційного менеджменту 3. Особливості операційної функції аграрного виробництва 4. Історичний розвиток операційного менеджменту
1.2	Операційна стратегія як основа проектування операційної системи (4 год) 1. Коло стратегічних питань, що вирішується у операційному менеджменті. 2. Сутність та етапи розробки операційної стратегії 3. Виражена компетентність підприємства. 4. Формування стратегії виробництва товару. 5. Розробка стратегії процесу. 6. Особливості сфери послуг, які впливають на операційну стратегію. 7. Оцінювання екологічних та соціальних наслідків операційної стратегії в сільському господарстві.
1.3	Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати (4 год) 1. Поняття операційної діяльності підприємства. 2. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. 3. Товари (послуги) як результат операційної діяльності підприємства. 4. Принципи організації та складність операційних процесів.

	5. Типи операційних процесів, їх ознаки. 6. Організація операційного процесу у просторі й часі. 7. Інтеграція принципів сталого розвитку в управління операційними процесами аграрного виробництва.
Змістовий модуль 2. Управління проектуванням та функціонуванням операційної системи - 4 год.	
2.1.	<i>Управління процесом проектування операційної системи (2 год)</i> 1. Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи. 2. Особливості розробки продукту та вибору технологічного процесу у виробничій сфері. 3. Проектування послуг 4. Соціотехнічний підхід до проектування операційної системи в аграрному секторі: поєднання технологічної ефективності та розвитку людського потенціалу. 5. Проектування виробничих потужностей. 6. Проектування робіт і нормування праці. 7. Врахування міжнародних стандартів сталого виробництва при проектуванні операційної системи аграрного підприємства.
2.2	<i>Управління поточним функціонуванням операційної системи (2 год)</i> 1. Суть та види планування в операційному менеджменті. 2. Управління матеріально-технічним забезпеченням. 3. Оперативне управління виробництвом. 4. Контроль за виконанням робіт. 5. Управління матеріально технічними ресурсами і запасами. 6. Оптимізація витрат на матеріальні ресурси та запаси в аграрних операційних системах. 7. Робоче середовище та умови праці, режим роботи.

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту	4	-
2	Операційна стратегія	4	2
3	Операційна система організації	6	2
4	Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати	6	
5	Управління процесом проектування операційної системи	4	2
6	Управління поточним функціонуванням операційної системи	6	
7	Управління проєктами	6	2
8	Менеджмент якості	4	
9	Управління результативністю операційної діяльності	4	
	Разом	44	8

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Питання (тема)	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту	7	13
2	Операційна стратегія	7	11
3	Операційна система організації	8	18
4	Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати	8	14
5	Управління процесом проектування операційної системи	8	10
6	Управління поточним функціонуванням операційної системи	16	22
7	Управління проектами	8	16
8	Менеджмент якості	8	16
9	Управління результативністю операційної діяльності	6	12
	Разом	76	132

5.6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання є формою індивідуально-консультативної роботи викладача зі здобувачами, яка здійснюється у формі виконання курсової роботи.

Курсова робота є самостійною роботою, найбільш об'ємним видом індивідуальних завдань здобувачів, що потребує значних затрат їх навчального часу і виконується під керівництвом науково-педагогічного працівника.

Метою виконання курсової роботи з *операційного менеджменту* є закріпленню набутих теоретичних знань та забезпечення можливості проведення практичних розрахунків з проблемних питань.

Структура курсової роботи включає теоретичні, аналітичні та проектні розділи. Узагальнення дозволяють сформулювати конкретні пропозиції щодо удосконалення операційного менеджменту в окремих сільськогосподарських підприємствах.

Тематика курсових робіт

з освітнього компонента «Операційний менеджмент»
відповідно до напрямків дослідження

Планування в операційному менеджменті підприємств

1. Планування та організація роботи операційного менеджера в назва підприємства.
2. Формування операційної стратегії назва підприємства.
3. Формування стратегії маловитратного виробництва в назва підприємства.
4. Формування стратегії надання послуг в назва підприємства.
5. Формування стратегії виробництва товару в назва підприємства.
6. Формування стратегії диверсифікації виробництва в назва підприємства.
7. Формування стратегії гнучкого виробництва в назва підприємства.

8. Формування стратегії високоякісного виробництва в назва підприємства.
9. Формування стратегії спеціалізованого виробництва в назва підприємства.
10. Формування стратегії розвитку виробничої системи назва підприємства.
11. Обґрунтування виробничої програми назва підприємства.
12. Оперативне планування операційної діяльності назва підприємства.
13. Методи та інструменти поточного планування операцій в назва підприємства.
14. Календарно-виробниче планування операційної діяльності назва підприємства.
15. Удосконалення системи планування матеріально-технічного забезпечення виробництва назва підприємства.
16. Бізнес планування операційної діяльності назва підприємства.
17. Управління проєктуванням виробничих потужностей назва підприємства.
18. Система планування та контролю продуктивності операційної системи назва підприємства у контексті цілей сталого розвитку.
19. Впровадження інформаційних технологій у планування операційної діяльності назва підприємства.
20. Інтеграція принципів сталого розвитку у планування операційної діяльності назва підприємства.
21. Планування операційних процесів назва підприємства за умов обмеженого доступу до ресурсів та логістичних складнощів.

Формування та удосконалення операційної системи підприємства

22. Удосконалення управління операційною системою в назва підприємства.
23. Удосконалення функціонування підсистеми управління операційної системи назва підприємства.
24. Удосконалення функціонування переробної підсистеми операційної системи назва підприємства.
25. Удосконалення функціонування підсистеми забезпечення операційної системи назва підприємства.
26. Удосконалення процесу прийняття управлінських рішень в операційній системі назва підприємства та його удосконалення.
27. Формування системи контролю виробничого процесу в назва підприємства.
28. Організація праці менеджерів підсистеми планування і контролю в назва підприємства.
29. Система оперативного управління виробництвом та її удосконалення в назва підприємства.
30. Удосконалення системи оперативного планування в назва підприємства.
31. Розвиток екологічного менеджменту в операційній системі назва підприємства.
32. Управління проєктами в операційному менеджменті назва підприємства.
33. Удосконалення операційної системи назва підприємства шляхом

впровадження сучасних технологій точного землеробства

34.Реінжиніринг операційних процесів назва підприємства як засіб підвищення продуктивності та ефективності.

35.Формування операційної системи назва підприємства з урахуванням принципів сталого розвитку та екологічної безпеки

36.Управління інформаційними потоками в операційній системі назва підприємства в умовах кризової ситуації.

Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати

37.Удосконалення технології виробництва продукції в назва підприємства.

38.Управління виробничим процесом в рослинництві назва підприємства.

39.Розвиток операційного консалтингу в назва підприємства.

40.Управління процесом надання послуг в назва підприємства та його удосконалення.

41.Запровадження системи «ощадливого виробництва» в назва підприємства та його удосконалення.

42.Удосконалення системи планування матеріально-технічного забезпечення виробництва назва підприємства .

43.Управління матеріально-технічним постачанням в назва підприємства .

44.Управління технічними ресурсами назва підприємства .

45.Управління закупками та товарно-матеріальними запасами назва підприємства.

46.Планування трудового процесу та нормування праці в назва підприємства.

47.Організація, нормування і оплата праці при виробництві продукції в назва підприємства.

48.Управління розвитком трудового колективу назва підприємства..

49.Організація виробничих процесів в рослинництві назва підприємства.

50.Організація виробничих процесів в тваринництві назва підприємства.

51.Організація процесів переробки продукції в назва підприємства.

52.Управління земельними ресурсами в назва підприємства.

53.Управління трудовими ресурсами в назва підприємства.

54.Управління машинно-тракторним парком в назва підприємства.

55.Управління автомобільним парком в назва підприємства.

56.Управління матеріальними ресурсами в назва підприємства.

57.Підвищення продуктивності праці в операційній системі назва підприємства: аналіз, контроль, шляхи підвищення.

58.Удосконалення системи оплати та стимулювання праці в назва підприємства.

59.Управління виробничою інфраструктурою в назва підприємства.

60.Управління виробничим процесом в тваринництві назва підприємства.

61.Управління інформаційними ресурсами в операційній системі назва підприємства.

62.Аналіз та вдосконалення операційних процесів в назва підприємства з урахуванням сезонності та біологічних циклів

63.Управління матеріально-технічними ресурсами назва підприємства в умовах воєнного стану: оптимізація та пріоритети використання.

64.Впровадження інновацій та цифрових технологій в назва підприємства для забезпечення безперервності аграрного виробництва в умовах воєнного стану.

65.Нормування праці та організація робочого часу в назва підприємства у кризових умовах.

66.Інтеграція принципів сталого розвитку в управління операційною діяльністю назва підприємства під час війни.

Управління поточним функціонуванням операційної системи

67.Оперативне управління виробництвом в назва підприємства.

68.Удосконалення структури і тривалості операційного циклу виробництва товарів (послуг) в назва підприємства.

69.Використання сучасних інформаційних технологій в операційному менеджменті назва підприємства.

70.Управління збутом в назва підприємства.

71.Управління виробничим проектом в назва підприємства.

72.Управління матеріальними потоками в операційній системі назва підприємства.

73.Організація диспетчеризації виробництва в назва підприємства.

74.Логістичне управління в галузі рослинництва назва підприємства.

75.Логістичне управління в галузі тваринництва назва підприємства.

76.Управління ризиками в операційному менеджменті назва підприємства.

77.Розвиток сфери надання послуг в назва підприємства.

78.Формування системи загального управління якістю в назва підприємства.

79.Управління якістю як фактор підвищення ефективності виробничої діяльності назва підприємства.

80.Формування операційних пріоритетів в назва підприємства.

81.Формування конкурентних переваг в операційній системі назва підприємства.

82.Управління інформаційними потоками в операційній системі назва підприємства.

83.Управління продуктивністю та ефективністю виробництва в назва підприємства.

84.Моделювання процесів управління продуктивністю назва підприємства за умов воєнного стану.

85. Методи підвищення продуктивності операційних процесів назва підприємства за умов ресурсних обмежень.

86.Використання сучасних інформаційних технологій для оперативного управління виробничими процесами назва підприємства.

Критерії оцінювання курсової роботи з освітнього компонента «Операційний менеджмент».

Результати виконання і захисту курсової роботи оцінюються за національною шкалою та шкалою ЄКТС (таблиця 6):

1. «Відмінно» (A), (90-100). Оцінка виставляється, якщо тема курсової роботи повністю розкрита, чітко визначено ключові категорії наукового дослідження. Робота виконана самостійно, містить ґрунтовний аналіз практичних проблем. Поданий матеріал демонструє глибоке розуміння автором досліджуваних питань. Виклад відзначається логічною структурою, наявністю посилань на літературні та нормативні джерела, а також завершується чітко сформульованими висновками. Курсова робота оформлена охайно та відповідає встановленим вимогам. Під час захисту автор упевнено володіє матеріалом, дає вичерпні та аргументовані відповіді на поставлені запитання, демонструє високий рівень підготовки та розуміння теми.

2. «Добре» (B, C), (74-89). Оцінка виставляється, якщо основний зміст теми розкрито, робота виконана переважно самостійно та містить аналіз практичних проблем. Визначено основні параметри науково-дослідного апарату, зміст підрозділів відповідає темі курсової роботи. Поданий матеріал свідчить про достатньо глибоке розуміння автором досліджуваних питань. Виклад відзначається логічною послідовністю, наявністю посилань на літературні та нормативні джерела, а також завершується чітко сформульованими висновками. Курсова робота оформлена охайно та відповідає встановленим вимогам. Під час захисту автор упевнено презентує основні положення дослідження, дає загалом повні відповіді на запитання, демонструючи добрий рівень знань і розуміння теми.

3. «Задовільно» (D, E), (64-73). Оцінка виставляється, якщо тема курсової роботи розкрита лише частково, робота виконана переважно самостійно та містить окремі елементи аналізу досліджуваної проблеми. Основні параметри науково-дослідного апарату визначені неповністю, а зміст розділів і підрозділів частково розкриває тему роботи. Питання висвітлені поверхово, окремі положення не мають належного обґрунтування. У викладі матеріалу простежуються порушення логічної послідовності, а посилання на літературні та нормативні джерела не відповідають сучасним вимогам. Курсова робота оформлена з недоліками. Під час захисту автор демонструє обмежене володіння матеріалом, дає неповні або неточні відповіді на запитання, що свідчить про недостатню глибину опрацювання теми.

4. «Незадовільно» (FX, F), (1-59). Оцінка виставляється, якщо тема курсової роботи не розкрита, а сама робота має переважно описовий характер і виконана не самостійно. Матеріал поданий фрагментарно, без логічної послідовності; зміст не відповідає темі дослідження, не розкриває розділи та підрозділи, відсутні або не визначені основні параметри науково-дослідного апарату. Посилання на літературні та нормативні джерела оформлені з

грубими порушеннями. Під час захисту автор демонструє відсутність розуміння теми, не може дати змістовних відповідей на запитання.

У разі отримання оцінки «незадовільно» (FX, F) рішенням кафедри здобувачеві вищої освіти може бути запропонована нова тема та встановлено новий термін виконання курсової роботи. Студенти, які без поважної причини не подали курсову роботу у визначений термін або не захистили її, вважаються такими, що мають академічну заборгованість.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання освітнього компонента здійснюється у формі читання лекцій, проведення семінарських практичних занять. Важливим елементом навчання є самостійна робота та виконання індивідуального навчально-практичного завдання у формі курсової роботи.

Таблиця 1

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
ПРН 4. Вміння демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень	Лекції, виконання практичних робіт, вправ; самостійна робота, індивідуальні консультації. Виконання курсової роботи. case study – опис конкретних ситуацій та проблем, що виникають при прийнятті рішень; метод «мозкового штурму» - генерування ідей щодо вирішення практичних проблемних ситуацій; дискусії з проблемних ситуацій; евристичний метод - організація активного пошуку розв'язання проблемних ситуацій під керівництвом викладача.
ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації	Лекції, виконання практичних робіт, самостійна робота, індивідуальні консультації. Розповідь, пояснення, дискусія з проблемних питань, групове обговорення ситуації.
ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень	Лекції, виконання практичних робіт, вправ; самостійна робота, індивідуальні консультації. Виконання курсової роботи. case study; метод «мозкового штурму»; дискусії з проблемних ситуацій; евристичний метод
ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування	Лекції, виконання практичних робіт (з використанням методів нормування, графіка Ганта, сітьового графіка), вправ; самостійна робота, індивідуальні консультації.
ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації	Лекції, виконання практичних робіт, вправ; самостійна робота, індивідуальні консультації. Виконання курсової роботи. Метод «мозкового штурму»
ПРН 10. Навички щодо обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації	Лекції, виконання практичних робіт, вправ; самостійна робота, індивідуальні консультації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації	Лекції, виконання практичних робіт, вправ; самостійна робота, індивідуальні консультації. Виконання курсової роботи.
ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера	Виконання практичних робіт, вправ; самостійна робота, командна робота, індивідуальні консультації. Виконання курсової роботи. case study; метод «мозкового штурму»
ПРН 18. Демонструвати навички аналізу результативності функціонування системи управління підприємства, обґрунтування напрямів його перспективного розвитку з урахуванням галузевих особливостей	Виконання практичних робіт, вправ; самостійна робота, індивідуальні консультації. Виконання курсової роботи. case study; метод «мозкового штурму»; дискусії з проблемних ситуацій
ПРН 19. Демонструвати навички розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень у сфері стратегічного та інвестиційного менеджменту в умовах невизначеності та ризику	Лекції, виконання практичних робіт, вправ; самостійна робота, індивідуальні консультації. Виконання курсової роботи. case study; метод «мозкового штурму»; дискусії з проблемних ситуацій; евристичний метод.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Управління персоналом» здійснюється у формі *поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролів*, які передбачені «Положенням про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом в.о. ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року.

Поточний контроль (ПК) з освітнього компонента «Управління персоналом» здійснюється під час аудиторних або дистанційних занять та охоплює питання програми курсу, які винесено на лекційні, практичні заняття та самостійну роботу. Поточний контроль передбачає використання таких форм як: усне опитування; виконання практичних завдань; доповіді, презентації, реферати; експрес-тестування (табл.2). Загальна кількість балів за поточний контроль з змістовного модуля може сягати 40 та 50 балів.

Модульний контроль (МК) з освітнього компонента «Операційний менеджмент» здійснюється для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в кінці кожного з двох змістових модулів у формі контрольної роботи, яка складається з теоретичної і практичної частини. Теоретична частина передбачає усно-письмові відповіді на 3 питання. Практична частина - рішення задачі, або розв'язання проблемної ситуації. Загальна кількість балів за модульну контрольну роботу може сягати 45 балів.

Таблиця 2

Нарахування балів за темами освітнього компоненту під час поточного контролю*

Тема	Усні відповіді	Виконання практичних завдань	Доповіді, презентації, реферати	Експрес тести	Всього за тему
ПК за змістовний модуль 1 - 40					
Тема 1	2	3	4	1	10
Тема 2	2	3	4	1	10
Тема 3	2	3	4	1	10
Тема 4	2	3	4	1	10
ПК за змістовний модуль 2 - 50					
Тема 5	2	3	4	1	10
Тема 6	2	3	4	1	10
Тема 7	2	3	4	1	10
Тема 8	2	3	4	1	10
Тема 9	2	3	4	1	10

**Згідно рішення кафедри кількість балів може варіюватися з урахуванням особливостей освітнього компоненту та рівня складності завдань.*

За результатами *поточного і модульного контролю* виводиться бал за змістовний модуль (Бзм) як сума балів поточного і модульного контролів:

$$\text{Бзм} = \text{ПК} + \text{МК}.$$

Критерії оцінювання поточного і модульних контролів представлені в таблиці 3.

Таблиця 3

Критерії оцінювання поточного і модульного контролів

Поточний контроль				Модульний контроль (модульна контрольна робота)		Відповідність за 100 б. шкалою	Критерії оцінювання
Усні відповіді	Виконання практичних завдань	Доповіді, презентації, реферати	Експрес тести				
2	3	4	1	35-40	45-50	90-100	Демонструє <i>високий</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,5	2	3	0,75	30-34	40-44	74-89	Демонструє <i>достатній</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1	1	2	0,5	20-24	35-39	60-73	Демонструє <i>задовільний</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

0-0,5	0-0,5	0-1	0-0,25	0-19	0-34	1-59	Демонструє <i>низький</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
-------	-------	-----	--------	------	------	------	--

Підсумковий контроль з освітнього компонента «Операційний менеджмент» проводиться у формі іспиту. Підсумкова оцінка знань здійснюється за **накопичувальною системою** та розраховується як середньоарифметична сума балів, отриманих за змістові модулі (табл. 4), а також відвідування занять та за додаткові види робіт з компоненту (табл. 5).

Таблиця 4

Оцінювання освітнього компонента

Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)									Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього -0-5)	Сума
Змістовий модуль 1 (ЗМ 1) Поточний контроль - 40				Змістовий модуль 2 (ЗМ 2) Поточний контроль - 50					0-5	0-5	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
10	10	10	10	10	10	10	10	10			
Модульний контроль - 45				Модульний контроль - 45							
	Бзм = (ЗМ1 + ЗМ2) : 2										

* T1,T2,T3.....- теми змістовного модуля

****Згідно рішення кафедри кількість балів може варіюватися з урахуванням особливостей дисципліни та рівня складності завдань. (Протокол засідання кафедри 14 від 26.05.2025)**

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів:

- бали за змістовні модулі – до 90 балів,
- бал за відвідування занять – до 5 балів,
- бал за додаткові види робіт до 5 балів.

Таблиця 5

Оцінювання освітнього компонента

Бал за модулі (змістові модулі) (всього 0-90)	Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього – 0-5)
Модуль 1	0-10% пропусків – 5 балів	доповідь на науковій студентській конференції
Модуль 2	10%-20% пропусків – 4 бали	активна участь в роботі наукового гуртка «Синергія»
.....	20%-40% пропусків – 3 бали	підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п.
	40%-60% пропусків – 2 бали	призове місце в олімпіаді
	60%-80% пропусків – 1 бал	підготовка наукової публікації
	більше 80% пропусків – 0 балів	виконання індивідуального завдання

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання.

Якість засвоєння змісту освітнього компонента (незалежно від форми контролю) в Університеті оцінюється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «не зараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 6.

Таблиця 6

Шкала оцінювання знань: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання рівня засвоєння освітнього компонента наведена в таблиці 7.

Участь здобувачів вищої освіти у заходах неформальної освіти, що відповідають тематиці освітнього компонента «Операційний менеджмент» (короткотривалі курси, вебінари, майстер-класи, воркшопи, конференції, круглі столи, тренінги або інші освітні заходи), спрямовані на розширення знань у сфері операційного менеджменту, підвищення ефективності командної взаємодії, використання цифрових інструментів в управлінні виробничими процесами та процесами надання послуг, розроблення виробничих програм, набуття навичок організаційного проєктування і ін. оцінюється у межах визначеної кількості балів за відповідною темою.

Результат виконання завдання – звіт та/або сертифікат учасника, що підтверджує отримані знання та компетентності. Здобувач освіти представляє результати участі у заході під час практичного чи індивідуального заняття.

Поточний контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється на основі виконання завдань під час аудиторних занять та виконаних кожним здобувачем індивідуальних завдань. Індивідуальне завдання представлені в методичних вказівках (робочому зошиті), що розміщено на платформі MOODLE. Індивідуальне завдання оцінюються за 100 бальною шкалою (табл. 6).

Таблиця 7

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90 - 100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82 - 89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74 - 81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64 - 73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60 - 63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Для здобувачів освіти заочної форми навчання підсумковий контроль у формі екзамену проводиться в період екзаменаційної сесії. Екзамен проводиться у формі складання тестів на платформі MOODLE. Здобувачу надається 100 питань. За кожну правильну відповідь нараховується 1 бал. Результати оцінюються за 100 бальною шкалою (табл. 7).

Відповідно до «Положення про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженого наказом в.о. ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року, здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу студентського самоврядування.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні рекомендації з виконання курсової роботи з освітнього компонента Операційний менеджмент для здобувачів вищої освіти ступеню «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» / Укладач: к.е.н., доцент кафедри менеджменту Дідур Г.І. Одеса: ОДАУ, 2023. 25 с.

2. Операційний менеджмент: Методичні вказівки (робочий зошит) для практичних та семінарських занять для здобувачів ОС «бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент». Модуль 1./ Укладач: кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту Г.І. Дідур. Одеса: ОДАУ, 2023. 27с.

3. Операційний менеджмент: Методичні вказівки (робочий зошит) для практичних та семінарських занять для здобувачів ОС «бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент». Модуль 2./ Розробила: кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту і маркетингу Г.І. Дідур. Одеса: ОДАУ, 2023. 41 с.

4. Фонд тестових завдань

5. Завдання на модульні контрольні роботи

5. Візуальне супроводження дисципліни (презентації).

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Операційний менеджмент: Навчальний посібник/ І.А. Маркіна, О.М. Помаз, Ю.В. Помаз; За ред. І.А. Маркіної. Полтава: ПДАА, 2018. 224 с.
2. Операційний менеджмент. Навчальний посібник / Старченко Г.В., Калінько І.В., Косач І.А. Київ, 2020. 264 с.
3. Операційний менеджмент: Частина 1 Навчальний посібник / Л. Балаш, О. Лисюк, А. Саміло, О. Ковальчук. Львів. 2023. 194 с
4. Операційний менеджмент: навчальний посібник/ О. Г. Ратушняк, О. Г. Лялюк. [Видання 2-ге, доповнене і перероблене]. Вінниця : ВНТУ, 2025. 235 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2025/Ratushnyak_2025_235.pdf

Допоміжна

1. Алькема В. Г. Операційна стратегія як чинник економічної безпеки розвитку виробничого підприємства. *Формування ринкової економіки*. 2011. № 25. С. 62-73.
2. Дідур Г.І. Резерви підвищення ефективності операційного менеджменту в аграрних підприємствах: регіональний аспект. *Аграрний вісник Причорномор'я*. Одеса: ТОВ «ВМВ». 2017. Вип. 86.с. 42-54.
3. Дідур Г.І., Мельничук О.І., Телічко Н.А., Лівінський А.І. Управління витратами в операційній системі аграрних підприємств на засадах логістичного підходу. *Агросвіт*. 2025. №10. С.79-87 <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.10.79>
4. Запша Г.М., Дідур Г.І., Рошнін І.Г. Теоретико-методологічне забезпечення сучасного менеджменту. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. 2021. №25. С. 4-15.
5. Іщейкін Т.Є., Кривчун Р.Ю. Теоретико-методичні засади управління операційною системою підприємства. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2021. Випуск 2 (63). С. 87-92.
6. Кравченко О. А. Використання операційного менеджменту в управлінні поточними активами підприємства/ ЕКОНОМІКА: реалії часу = ECONOMICS: time realities [Електрон. ресурс]. 2018. № 6 (40). С. 61-69.
7. Лепейко Т.І., Шматько Н.М. Операційний менеджмент: Навчальний посібник для здобувачів спеціальності 6.030601 «Менеджмент організацій» денної та заочної форм навчання. Освітньо-кваліфікаційний рівень "бакалавр". Харків, 2011. 247 с.
8. Микитенко Н. В. Можливості використання автоматизованих інформаційних систем в операційній діяльності. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал*. 2017. №7(35). с. 132-136.
9. Овандер Н. Л., Катуніна О. С., Дідур Г. І. Застосування великих даних та аналітики для оптимізації бізнес-процесів і зниження витрат. *Via*

economica. 2024. Випуск 4. С. 133-140.
<https://journals.rshu.rivne.ua/index.php/viaeconomica/article/view/122>

10. Омеляненко Т. В., Осокіна А.В. Операційний менеджмент: презентаційний курс: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2016. 197 с.

11. Операційний менеджмент: Навчально-методичний комплекс дисципліни: навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Т.А. Коцко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 120 с.

12. Сахацький М.П., Запша Г.М., Дідур Г.І., Сахацький М.М., Клочан І.В. Модернізація виробничо-господарської діяльності підприємств та фермерських господарств аграрного сектора в умовах інституційних трансформацій. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*, 2021. 5(40), 596–608. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v5i40.245250>

13. Сумець О.М. Проектування операційних систем: підручник. Київ: Університет «КРОК», 2021. 322 с.

14. Телічко Н.А., Дідур Г.І. Модель ефективного управління земельними ресурсами в операційній діяльності аграрного підприємства на основі концепції соціально-відповідального бізнесу. *Економічний вісник Причорномор'я*. 2023. №4. С. 131-142.

15. Телічко Н.А., Дідур Г.І., Мельничук О.І. Сучасні інструменти контролінгу витрат у системі операційного, інвестиційного та стратегічного менеджменту. *Економіка і суспільство*. 2025. Випуск № 78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-106>

16. Andreas Felsberger, Gerald Reiner. Sustainable Industry 4.0 in Production and Operations Management: A Systematic Literature Review. *Sustainability*. 2020. № 12(19):79-82. DOI: 10.3390/su12197982

17. Didur H., Zapsha H., Telichko N., Melnychuk O. Methodological approaches to managing strategic changes and investment decisions in the operational activities of modern organizations. *Current Issues of Economic Sciences*. 2025. №15. DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17214472>

18. Olena Lopushynska, Victoria Melnik, Hanna Didur, Svitlana Bazyvololiak, Vira Kosovska, Oksana Shaida. Forecasting the efficiency of the management of resource-saving development of agricultural enterprises. *Hygienic Engineering and Design*. Issue 40 (September 2022). (Scopus). pp. 320–331. <https://keypublishing.org/jhed/jhed-volumes/volume-40/>

10. ІНФОРМАЦІЙНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Державна служба статистики. URL: www.ukrstat.gov.ua
2. Інституційний репозитарій ОДАУ. URL: <http://lib.osau.edu.ua/jspui/>
3. Інформація про систему планування матеріальних потреб виробництва(MRP). URL : <http://www.management.com.ua/ims/ims002.html/>.

4. Кабінет Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
5. Концепція загального менеджменту якості. URL: <http://www.management.com.ua/qm.shtml/>.
6. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: www.me.gov.ua/
7. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
8. Нормативні акти України. URL : www.nau.kiev.ua/.
9. Освітнє середовище на платформі MOODLE. URL: <https://moodle.osau.edu.ua/>
10. Офіційний сайт Держстандарту України: законодавча база, стандартизація, сертифікація, метрологія, посилання. URL : www.dstu.gov.ua/.
11. Сервер Верховної Ради України. URL : www.rada.gov.ua/.
12. Урядовий портал: Кабінет Міністрів України. URL : www.kmu.gov.ua/
13. Trello (для автоматизації бізнес-процесів та організації роботи та командної роботи та управління проектами) - <https://trello.com/>
14. Airtable - для роботи з табличними даними та аналізу
15. Asana - Інструмент в управлінні продуктами та проектами, для ефективної співпраці між командами. <https://cloudfresh.com/ua/produkty/asana/>
16. Uspasy - єдиний цифровий робочий простір, що дозволяє впорядкувати всі робочі процеси - <https://uspasy.ua/>
17. Редактори презентацій www.canva.com, www.sway.com